
OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2009 No. 266

**Rheoliadau Galluedd Meddyliol (Amddifadu o Ryddid:
Penodi Cynrychiolydd Person Perthnasol) (Cymru) 2009**

RHAN 4

Dethol

Dethol gan y person perthnasol

7.—(1) Mae'r rheoliad hwn yn gymwys pan fo gan y person perthnasol alluedd o ran y cwestiwn pwy ddylai ei gynrychiolydd fod.

(2) Caiff y person perthnasol ddethol person ar gyfer ei benodi i fod yn gynrychiolydd iddo.

(3) Os yw'r person perthnasol yn cael dethol person yn unol â pharagraff (2) ond nad yw'n gwneud hynny, mae rheoliad 10 yn gymwys.

Dethol gan roddai neu ddirprwy

8.—(1) Mae'r rheoliad hwn yn gymwys os nad oes gan y person perthnasol alluedd o ran y cwestiwn pwy ddylai ei gynrychiolydd fod.

(2) Pan fo'r canlynol yn wir—

(a) bod gan y person perthnasol roddai neu ddirprwy(1), a

(b) ei bod o fewn awdurdod y rhoddi neu'r dirprwy i wneud hynny,

caiff y rhoddi neu'r dirprwy ddethol person i'w benodi yn gynrychiolydd.

(3) Os yw rhoddi neu ddirprwy yn cael dethol person yn unol â pharagraff (2) ond nad yw'n gwneud hynny, mae rheoliad 10 yn gymwys.

Cymeradwyo gan yr asesydd lles pennaf neu'r corff goruchwyllo

9.—(1) Rhaid i berson a ddetholir yn unol â rheoliadau 7(2) neu 8(2) gael ei gymeradwyo gan yr asesydd lles pennaf neu gan y corff goruchwyllo.

(2) Os nad yw'r asesydd lles pennaf neu'r corff goruchwyllo yn cymeradwyo person a ddetholir—

(a) caiff gymeradwyo person arall a ddetholir yn unol â rheoliadau 7(2) neu 8(2); neu

(b) caiff yr asesydd lles pennaf ddethol person yn unol â rheoliad 10.

Dethol gan yr asesydd lles pennaf

10.—(1) Mae'r rheoliad hwn yn gymwys—

(a) pan nad oes person wedi ei ddethol i'w benodi yn gynrychiolydd yn unol â rheoliadau 7(2) neu 8(2), neu

---

(1) Caiff "deputy" ei ddiffinio yn adran 64(1) o'r Ddeddf.

- (b) pan fo'r asesydd lles pennaf neu'r corff goruchwyllo heb gymeradwyo person yn unol â rheoliad 9.
- (2) Caiff yr asesydd lles pennaf ddethol person i fod yn gynrychiolydd i'r person perthnasol.
- (3) Os nad yw'r asesydd lles pennaf yn gallu dethol person i'w benodi'n gynrychiolydd, mae rheoliad 11 yn gymwys.

Dethol gan y corff goruchwyllo

11.—(1) Mae'r rheoliad hwn yn gymwys pan nad oes person wedi'i ddethol yn unol â rheoliadau 7(2), 8(2) neu 10(2).

(2) Rhaid i'r corff goruchwyllo ddethol person i'w benodi yn gynrychiolydd i'r person perthnasol.

(3) Os bydd person a ddetholir yn unol â pharagraff (2) yn gweithredu mewn swyddogaeth broffesiynol

(a) rhaid i'r person hwnnw fod â'r hyfforddiant a'r profiad priodol, a

(b) rhaid bod y corff goruchwyllo wedi'i fodloni bod y canlynol ar gael mewn perthynas â'r person hwnnw—

(i) tystysgrif cofnod troseddol fanwl a ddyroddir yn unol ag adran 113B o Ddeddf yr Heddlu 1997(2); neu

(ii) os nad yw'r diben y mae'r dystysgrif yn ofynnol ati yn un a ragnodir o dan is-adran (2) o'r adran honno, tystysgrif cofnod troseddol a ddyroddir yn unol ag adran 113A o'r Ddeddf honno.

(4) At ddibenion paragraff (3), person sy'n gweithredu mewn swyddogaeth broffesiynol yw person a gafodd ei ddethol gan yr asesydd lles pennaf neu gan y corff goruchwyllo a hwnnw'n berson nad yw'n aelod o'r teulu, yn gyfaill nac yn ofalwr i'r person perthnasol.

---

(2) 1997 p.50. Mae adrannau 113A i 113D wedi'u mewnosod gan adran 163 o Ddeddf Troseddu Cyfundrefnol Difrifol a'r Heddlu 2005 (p.14).